

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/350– /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **budapesti** lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 439/2010. (X. 6.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

A panaszos beadványában előadta, hogy 2010. február 13-án 16 órai kezdettel a Budapest XIII. Hollán Ernő utcában szervezett antifasiszta tüntetésen kívánt másodmagával részt venni. A rendezvényre „kollégájával”, újságíróként látogatott el.

A rendezvényen történt megjelenésekor több személy, akik a szervezők logóját viselték, szidalmazta őket, majd egy tüntető odalépett hozzá, és lökdösni, szidalmazni kezdte. „A rendőrök erre nem léptek közbe, csak távolról nézték”. A lökdösődésnek végül mégis a rendőrök vetettek véget, valamint megjelent a helyszínen az egyik rendező is.

A szervező hölgy „utasította” a panaszost, hogy kameráját kapcsolja ki, a felvétel készítéséhez nem járul hozzá. A panaszos ezt megtagadta, majd rendőri intézkedés alá vonták és az intézkedő rendőr is kérte, hogy fejezze be a felvétel készítését. A panaszos kifejti, hogy őt és társát politikai véleményük miatt akarták a helyszínről eltávolítani. Az intézkedő rendőr egyébként ekkor megkérte őt a helyszínen elhagyására, mondván, hogy a szervező szabályozhatja, ki vehet részt a rendezvényen és ki nem. A panaszos állítása szerint ezt a szervező nem kérte.

A rendőrök ekkor újságíró-igazolvány felmutatását kérték, ami nem volt a panaszosnál, majd közölték, hogy amennyiben nem hagyja el a területet, elő fogják állítani. A panaszos a „kényszerítésnek engedve” társával együtt távozott.

A későbbiekben, mikor távolabbról filmezték tovább a tömeget, a rendőrök ismételt odaléptek hozzájuk és közölték velük, hogy messzebb kell menniük a helyszíntől, kijelölve, hogy a rendezvény határai meddig tartanak. A panaszos leírja, hogy a rendezvény elhelyezkedésének kijelöléséről a másik utcasarkon álló rendőri csoport nem tudott.

A panaszos összességében az alábbiakat sérelmezi:

- a lökdösődés során a késedelmes rendőri közbelépést, valamint azt, hogy ilyen közbelépés az események kezdetén nem is történt;
- a kamerájának kikapcsoltatását, valamint azt, hogy az intézkedő rendőr távozásra szólította fel, noha a főszervező ilyet nem kért;
- azt, hogy politikai véleménye miatt vonták intézkedés alá;
- az újságíró-igazolványának felmutatására irányuló felszólítást;
- a rendőrök által a rendezvény határait illetően adott felvilágosítás tartalmát;
- valamint megítélése szerint az intézkedés súlyosan sértette a sajtószabadsághoz és az egyenlő bánásmódhoz való jogát.

A panaszos a későbbiek során, 2010. május 10-én kiegészítést írt beadványához, melyben a BRFK XIII. ker. Rendőrkapitányság 01130/812/2010/bü. sz. határozatát kívánja panaszolni. A határozatot az iratanyaghoz mellékelte.

II.

A Független Rendészeti Panasztestület a 439/2010. (X. 67.) sz. állásfoglalásában megállapította, hogy – „noha a rendőrségnek korlátozott intézkedési lehetősége van egy bejelentett rendezvény alkalmával” –, a segítségnyújtási és intézkedési kötelezettség nem megfelelő teljesítése miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A rendőri intézkedésre (igazoltatás, felszólítás a rendezvény színhelyének elhagyására) jogszerűen került sor, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga ebben a vonatkozásban nem sérült. A Panasztestület ezután kifejti, hogy a szolgálati fellépés módjának nem megfelelő volta miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga mégis megsérült.

A Panasztestület a későbbiekben leírja, hogy „a panaszos igazoltatásával a személyes adatok védelméhez, és a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem valósult meg”. A panaszos által leírt részrehajlásmentes ügyintézés követelményének a Panasztestület szerint az intézkedés megfelelt.

A kamera rendőr általi kikapcsoltatását illetően a Panasztestület úgy foglalt állást, hogy az a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát sértette, az újságíró-igazolvánnyal kapcsolatos kérés azonban nem. A rendőrök által később adott felvilágosítás tartalmát illetően a Panasztestület megállapította, hogy a megfelelő tartalmú felvilágosítás elmaradása miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy „a panaszost ért egyes jogsértések elérték azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért [...] a Testület az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.”

III.

A rendelkezésre álló okiratokból és videofelvételekből az alábbi tényállás állapítható meg:

A Budapesti Rendőr-főkapitányság Hivatalának 01000–105–315/7/2010. P. sz. tájékoztató levelében olvasató, hogy „Budapest Rendőrfőkapitánya 01000/6034/2010. ált. számú egyedi utasítása Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2010. február 13-án 00.00 órától 24.00 óráig. Ennek oka az volt, hogy az ún. kitörés napjára emlékezve minden évben neonáci szervezetek tartanak rendezvényeket, illetőleg 2010. február 13. napjára vonatkozóan számos demonstráció megtartását jelentették be a főváros területén különböző csoportok, személyek. A rendezvényeken jelentős számú ember megjelenése volt várható, továbbá számítani lehetett ellentétes érzelmű, nézeteket valló csoportok megjelenésére is.”

A tájékoztatás szerint 2010. február 13-án, Budapest XIII. Hollán Ernő utcában a Baloldali Feminista Hálózat szervezett antifasiszta tüntetést. A tüntetés során a panaszos a „www.bombahir.hu” internetes portál képviselőjeként a rendezvényről, társával filmfelvételt készített, mely során a résztvevőket filmezték és az eseményeket kommentálták. Az egyik résztvevő a panaszos magatartását provokációként értékelte és a kamera elé állt, odahelyezve a nála lévő transzparenst. Emiatt a panaszos és a rendezvény résztvevője között kölcsönös lökdösődés és szóváltás alakult ki, melynek egy másik résztvevő vetett véget azzal, hogy társát a panaszos környezetéből eltávolította. Ezt követően a rendezvény főszervezője kérte a panaszost, *megjelölve jogosultságát*, hogy a rendezvény területét hagyja el, mert ott nem kívánatos személy.

A panaszos ennek nem tett eleget, melyet a videofelvétel is bizonyít (6:20 percnél), emiatt vele szemben rendőri intézkedésre került sor (6:30 perctől). Az intézkedő rendőr – a panaszban írtakkal ellentétben – nevét, rendfokozatát közölte, valamint azt is, hogy egyébként

ők a panaszossal ismerik egymást (7:05 perctől). Az intézkedés során felmerült az, hogy a panaszos újságíró igazolványát mutassa fel, erre azonban nem került sor.

A BRFK XIII. ker. Rendőrkapitányság 01130/812/2010/bü. sz. határozata a panaszosnak, (csoportosan elkövetett) garázdaság büntetvény gyanúja miatt tett feljelentése nyomán indult nyomozást szünteti meg, mivel a feljelentett cselekmény nem bűncselekmény. A határozat szerint „egyértelműen megállapítható, hogy [... a panaszosnak a] tüntetés színhelyén való pusztta megjelenése is inzultálta a rendezvény résztvevőit”, a helyszínen kialakult konfliktus pedig a feljelentővel (a panaszossal) kialakult személyes szóváltás miatt alakult ki. Mivel a kihívóan közösségellenes magatartás a cselekményből hiányzik, ezért az nem bűncselekmény.

A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztályának vezetője által adott 01000/520538/2010/id. sz. tájékoztatása megjelöli, hogy ki intézkedett a panaszossal szemben, valamint hogy az esetről felvételis készült. Leírja, hogy a panaszos korábbi tevékenysége rendezvények megzavarására is irányult, így felé tolmácsolta a főszervező kérését, hogy a rendezvényt hagyja el. A továbbiakban kéri annak vizsgálatát, hogy a panaszos, aki magáról azt állítja, hogy újságíró, rendelkezik-e az ehhez a Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere (FEOR) által előírt képesítéssel.

IV.

Az alább kifejtett indokok alapján a Panasztestület állásfoglalásával nem értek egyet és a panaszt elutasítom.

1./ A panaszos a rendelkezésre álló videofelvétel tanúsága szerint a rendezvényen nyilván valóan provokatív szándékkal jelent meg, a résztvevőkhöz ilyen tartalmú kérdéseket intézett, illetőleg őket a kérdéssel feltevések útján provokálta. A transzparenst tartó, „lökdösődő” tüntetővel kapcsolatban történtek is ezt támasztják alá. Hangsúlyozni kívánom, hogy mivel a személyes konfliktus ezen módja nem érte el azt a szintet, mely rendőri beavatkozást igényel (s mivel a cselekmény a későbbi vizsgálat során bűncselekménynek sem bizonyult), az intézkedésre az eseményeknek ezen a pontján még nem került sor (csak később, igazoltatás, valamint a rendezvény elhagyására irányuló felszólítás formájában). Az állampolgároknak az egymás közötti konfliktusaik rendezésére egyéb fórumok is rendelkezésére állnak, amennyiben azt rendőri feladatkörbe nem lehet vonni.

A jelen lévő rendőrök az események kezdetén a kialakult „lökdösődést” követően az érintetteket azért nem igazoltatták haladéktalanul, mert a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 11. § (1) bekezdése szerint *(a rendezvény rendjének biztosításáról a szervező gondoskodik)* az arra jogosult személy rendőri intézkedést nem kért. Az adott esetben semmi nem utalt szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésére, a beavatkozásra ezért nem került sor. A későbbiekben a Rendőrség azért lépett közbe, mert a rendezvény szervezője ezt kérte (a rendelkezésre álló videofelvételen, az igazoltatást megelőzően ez jól látható).

A panasznak a késedelmes rendőri beavatkozást sérelmező részét a fentiekre tekintettel elutasítom.

2./ Az eset után a helyszínen megjelent a rendezvény főszervezője, aki kérte a panaszost, megjelölve jogosultságát, hogy a rendezvény területét hagyja el, mert ott nem kívánatos személy.

Ezen felszólítása eredménytelen maradt (6:14 perctől). Közvetlenül emiatt került sor rendőri intézkedésre. Az intézkedő rendőr (a rendőri biztosítás parancsnoka) odalépett a panaszoshoz és kulturált hangon megkérte, hogy a főszervező kérésének tegyen eleget, felszólította, hogy hagyja el a rendezvény területét. Ezt a panaszos egyértelműen és jól hallhatóan megtagadta, így a biztosításban közreműködő rendőrök – a BRFK XIII. kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai – intézkedés alá vonták a panaszost és igazoltatták. Az igazoltatás kezdetén az intézkedő rendőr neve és rendfokozata tisztán, jól hallhatóan elhangzott, valamint egy olyan tartalmú utalás is, mely szerint ők a panaszossal ismerik is egymást. Az intézkedés célja az intézkedés alá vont személy számára teljesen egyértelmű volt, mert őt megkérték, távozzon a helyszínről és előtte igazolja magát.

Az intézkedés jogalapja az Rtv. 29. § (1) bekezdésében foglalt szabály: *„A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”*

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. § (1) bekezdése értelmében *„az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel.”*

Az igazoltatás kiváltó oka az volt, hogy a panaszos a szervezői felszólítás ellenére sem hagyta el a rendezvény területét.

Megjegyezni kívánom, hogy mivel a panaszos a szolgálati fellépés módját nem sérelmezte, így annak részletesebb vizsgálatát mellőztem.

3./ A Gytv. 11. §. (1) bekezdése szerint *„a rendezvény rendjének biztosításáról a szervező gondoskodik.”* A (2) bekezdés alapján *„a rendőrség, és más arra illetékes szerv a rendezvény rendjének biztosításában a szervező kérésére közreműködik, a rendezvényt megzavaró személyek eltávolításáról intézkedik.”*

A fentiekből megállapítható, hogy egyedül a rendezvény szervezőjének kompetenciája, hogy – az általános jogelvek figyelembe vételével, valamint mások személyhez fűződő jogainak tiszteletben tartásával – az általa szervezett eseményen jelen lévők közül kinek az eltávolításáról dönt. *A biztosításban közreműködő rendőrnek nem feladata a rendező subjektív döntését felülbírálni.*

Mivel a panaszos és egy másik résztvevő között kölcsönös lökdösődés alakult ki, amely a rendezvény rendjének megzavarását jelentette, a rendezvény szervezője a panaszos eltávolításáról döntött és ebben kért rendőri segítséget (6:20 perc), a másik résztvevő továbbra is a rendezvény területén maradhatott (volna, azonban ezt nem tette). Egyet értek tehát a BRFK Hivatalának már idézett tájékoztatásával, mely szerint *„a szervező joga és felelőssége annak meghatározása, hogy mely személy vagy mely személyek eltávolításával állítható helyre a rendezvény békéje. A rendőri intézkedés foganatosítására a szervező felkérése alapján került sor.”*

A fentiekre tekintettel a panasz azon részét, mely szerint az intézkedésre a panaszos politikai véleménye miatt került sor, valamint őt a helyszínről jogellenesen szólították fel távozásra, elutasítom.

4./ Az esetről készült videofelvétel alapján egyértelműen látszik, hogy a sérelmezett rendőri intézkedés közben folytatott kamerahasználat az intézkedés eredményességét befolyásolta, valamint arra nyilvánvalóan provokatív szándékkal került sor. Megítélésem szerint tehát a kamera használatának befejezésére történő – egyébként kulturált – kérés (amelyet ráadásul a panaszos végre sem hajtott), semminemű alapjogsérelmet nem okozott, így a panasznak ezen részét, mint alaptalant elutasítom.

Ezzel egybecseng az Rtv rendelkezése: a 17. § (1) bekezdése szerint „*a Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.*”

Véleményem szerint, ha az intézkedés alá vont személy az intézkedést zavaró, azt akadályozó módon viselkedik, helye van a fenti korlátozás alkalmazásának.

5./ Az újságíró igazolvánnyal kapcsolatban ismét, egyetértően idézem a BRFK Hivatalának korábban már említett tájékoztatását: mivel a panaszos többször hivatkozott újságíró mivoltára, ezen állításának alátámasztására kérte az intézkedő rendőr, hogy mutassa meg sajtóigazolványát, „hiszen még az állampolgári biztosok hivatalainak munkatársai vagy a rendőri intézkedések civil kontrollját megvalósító egyéb hivatalok alkalmazottjai is önként felmutatják igazolványaikat, mely bizonyítja adott szervezethez vagy foglalkozási ághoz tartozásukat.”

Az Rtv. 32. §-a szerint „*a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.*”

Megjegyezni kívánom, hogy a panaszos az ilyen irányú kérésnek (legalább valószínűsítse, hogy újságíró¹) nem tett eleget, azonban ha ezt megtette volna, az sem menti fel azon kötelezettsége alól, hogy a rendezvény rendjét megtartsa, illetőleg a főszervező esetlegesen ilyen irányú kérésének eleget téve, a helyszínről távozzon.

Panaszának az újságírói igazolványt sérelmező részét (a Panasztestület állásfoglalásában leírtakkal is egyetértve) elutasítom.

6./ Az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján, *a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítségét, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.*

Az, hogy a Raoul Wallenberg utca sarkán álló rendőrök és a biztosítás parancsnoka másként határozta meg a terület határát, melyen a rendezvény tartott, véleményem szerint irreleváns, hiszen a panaszos már korábban megtudta az intézkedést biztosító parancsnoktól,

¹ Az EBESZ 2007. júniusában kiadott, „A média kezelése politikai tüntetések során” c. jelentésében – melyet a Panasztestület is idéz –, azt írja: „az újságíróknak világosan azonosítani kell magukat, tartózkodniuk kell a tüntetés eseményeiben való részvételtől és objektíven kell tudósítaniuk a kibontakozó eseményekről”.

hogy mely területrészt kell elhagynia. A fenti tájékoztatási kötelezettség egyébiránt nem az *objektíve pontos*, hanem a *legjobb tudomás szerinti* tájékoztatási kötelezettséget írja elő. Az, hogy az adott esetben a rendőr által adott tájékoztatás utóbb nem bizonyul minden részletében valósnak, nem jelenti a tájékoztatási kötelezettség megszegését, így álláspontom szerint e tárgyban a panaszost jogsérelem nem érte, így panaszának ezen részét is elutasítom.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- *a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;*
- *a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) és (2) bekezdései, 109. § (1) és (3) bekezdései;*
- *a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 17. §-a, a 24. § (1) bekezdése, 29. és 32. §§-ai, a 92. § (1) és (2) bekezdései és a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;*
- *a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 11. §-a;*
- *a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 38. §-a.*

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. november „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány